

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Deres ref.: 16/752

Dato: 20.5.2016

Høring – råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse

SAFO er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund, Norsk Forbund for Utviklingshemmede og Foreningen Norges Døvblinde.

SAFO viser til departementets høringsbrev av 15.2.16 om råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

1. SAFO støtter i utgangspunktet forslaget om å hjemle rådene i kommuneloven. Vi mener dette er et godt grep å samle kommunens organisering i en lov, og gjennom dette også likestiller råd for funksjonshemmede med andre folkevalgte utvalg.
2. SAFO forutsetter at departementet involverer organisasjoner som representerer de aktuelle gruppene i lov-, eller forskriftsarbeidet, i god tid før en høring.
3. Om begrepet «funksjonsnedsettelse»

Om punkt 1:

Ulempen med departementets forslag er at de fleste nødvendige bestemmelsene om de nevnte rådene forutsettes gitt i forskrifter og ikke i loven. Disse har derfor ikke den beskyttelse mot endringer som lovstatus gir. Da vi ser at det er vanskelig å ta alle bestemmelser om disse rådene tas inn i kommuneloven, kan det være ulike måter å løse dette på:

Det kan i kommuneloven tas inn en henvisning til nærmere bestemmelser om disse rådene i lov(er) om disse rådene. De forskrifter som departementet skal komme med utkast til, kan da gjøres om til lovforslag.

Dersom departementet opprettholder løsningen i den foreslåtte § 10b, foreslår vi at teksten i paragrafen suppleres med en bestemmelse om formål og oppgaver.

Om punkt 2:

Departementet skisserer innholdet i forskriften, uten at denne er på høring. Vi har noen foreløpige kommentarer til det som framkommer der:

Om formål:

SAFO ber om at begrepet «sørge for» opprettholdes, i stedet for begrepet «legge til rette for». Dette er innholdsmessig forskjell, som vi forstår ikke er intensjonen.

Videre ber vi om at begrepet «medvirkning» videreføres, og ikke byttes ut med begrepet «brukermedvirkning» som det framkommer i høringsnotatet. Personer med nedsatt funksjonsevne, eldre eller unge, er ikke først og fremst brukere, men innbyggere i kommunen.

Om oppretting:

I høringsnotatet legges det opp til at kommunen selv kan bestemme funksjonstid og geografisk område. SAFO mener at rådets funksjonsperiode naturlig bør følge valgperioden som tidligere, samt at kommunens råd, nettopp bør geografisk favne kommunen. I tillegg vil det være viktig at råd kan oppnevnes i bydeler, der det er bydelsutvalg.

Om valg og sammensetning:

Her ser det også ut som departementet legger opp til endringer. SAFO mener at kommunestyret fortsatt bør velge leder og nestleder, ikke at rådet konstituerer seg selv. Videre støtter vi ikke at administrasjonen skal ha forslagsrett, og heller ikke selv være representanter. NHF støtter at personer som representerer funksjonshemmede bør ha flertall i rådet, men ikke at personer som selv har en funksjonsnedsettelse skal være i flertall.

Det er viktig i forskriftene å sikre at ikke kommunene erstatter aktive og kritiske deltakere i kommunale råd, med «medgjørilige» enkeltpersoner. Organisasjonene som representerer funksjonshemmede må benyttes som forslagsstillere, da disse organisasjonene har en demokratisk legitimitet i det å sies å kunne representere en gruppe. Disse organisasjonene er også aktive i å lære opp personer til å representere på en kvalitativt god måte. Administrasjon og politikere kan ha «nytte av» mer medgjørilige enkeltpersoner.

Oppgaver:

SAFO ber om at det kommer inn i forskrift at rådet skal ha som oppgave å gi kommunen råd om hvordan FN-konvensjonen for rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD) bør etterleves i kommunen.

Om felles råd:

Det legges opp til at det fortsatt kan etableres felles råd for eldre og funksjonshemmede. SAFO har arbeidet med dette spørsmålet og er klart imot en slik løsning. Det er allerede nå et problem å rekruttere yngre personer med nedsatt funksjonsevne deltar i rådene, og det blir ikke bedre med sammenslåing. Det er videre mange momenter, både når det gjelder kompetanse, ulike typer saker og fokus i rådene som taler imot sammenslåing.

Om punkt 3:

I merkandene til sitt lovforslag skriver KMD at «Personar med funksjonsnedsetjing» omfattar personar med tap av eller skade på ein kroppsdel eller kroppsfunksjon. Både fysiske, psykiske og kognitive funksjonar er rekna med. Dette er en annen formulering enn de som brukes i CRPD artikkel 1:

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er blant andre mennesker med langvarig fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsnedsettelse som i møte med ulike barrierer kan hindre dem i å delta fullt ut og på en effektiv måte i samfunnet, på lik linje med andre. (Sitert fra BLDs publikasjon Q-1199 B. En skrivefeil er rettet.)

For å unngå unødig forvirring, foreslår vi at myndighetene holder seg til CRPDs variant.

SAFO bidrar til mange kandidater til kommunale råd, og har både opplæring, konferanser og dialog med representantene. Dette antar vi også gjelder for de andre gruppene, og vi ber om at departementet involverer oss i utarbeidningen av nye forskrifter.

Med hilsen

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner SAFO

Vigdis Endal
Daglig leder